

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 8. februarija 1888.

Obseg: Sol v živinski krmi. — Kako gnojiti vinograde. — Vprašanja in odgovori. — Vrtnarske reči. — Razne reči. — Gospodarske novice. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Nasledki „šnopsa“. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Sol v živinski krmi.**

Sol je vsakemu želodcu potrebna; če soliš živini klajo, pomagaš želodcu, da laže prebavlja tudi slabejšo klajo, in živina ostane krepka, vesela in zdrava.

Sol je človeku, pa tudi živini potrebna. To je resnica, zoper katero se ne dá nič družega ugovarjati, nego to, da vsak kmet ne more živini dajati soli, ker si je revež večkrat še sam sebi ne more kupiti. „Kjer ni nič, izgubil je tudi cesar pravico“, slovi star pregovor, katerega tudi mi ne zabimo, trdeč, da je sol človeku, pa tudi živini potrebna.

Ako priporočamo torej sol za živino, priporočamo jo takim kmetovalcem, ki si morejo vsaj nekoliko soli za svojo živino kupiti, posebno živo pa jo svetujemo onim, ki so premožni kmetje.

Solna kislina (sol) je sestavni del želodčnega soka, kuha jo natura sama v želodcu živinskem, kakor človeškem. Vzemimo želodčnemu soku solno kislino, in želodec ne bo mogel več prav kuhati, — použiti živež bo obležal neprebavljen v želodcu in čevih, živina bo začela hirati, ker si ne bo mogla narejati dobre, tečne krvi, katera se le dela iz dobro prekuhane piče v želodcu in čevih.

Če dajemo torej živini soli, dajemo jej to, kar jej natura sama daje kot najpotrebnejši pomoček za prekuhovanje použite piče.

Mnogokrat vidimo živino slabo in klavrno s krmežljivimi očmi, s ščetinasto dlako in brez moči. Jed se jej upira! Bodi taka živina za molžo ali za pitanje ali za vprego namenjena, nikjer ne bo dobro storila. Poiščimo pa vzrokov, zakaj da je živina taka, in našli bomo — ako ni kakošne posebne bolezni v njej — da jej ali manjka klaje, ali da je klaja slaba, sprijena ali pa da je živina od slabega vremena in napačnega gleštanja začela hirati.

Pa kako pomagati? Kmetovalec si ne more vselej dobre klaje omisliti, če je slabo pridelal, — tudi z vremenom ne more gospodariti, da bi ne bilo mokrotno itd. Ob tacihi okoliščinah ni družega bolj gotovega pomočka zoper vse to, nego je sol.

Uže natura sama naganja živino, da rada liže slano zidovje, da včasih celó srka scalnico in da požira pohotno vse, kar je le količkaj slanega okusa, in to zato, ker čuti v sebi silno poželenje po soli ter si prizadeva, temu poželenju kakor koli zadostiti, zato se jej tudi scalnica ne gnusi, če je le slana.

Dajajmo taki živini potrebne soli, in videli bomo kmalu, kako bo od dne do dne boljša, — koliko raje bo začela tudi slabo klajo uživati, koliko bolje jo bo sedaj prekuhavala, ker jej sol nadomešča pomanjkanje slanega želodčnega soka. In ker bo raje jedla in tudi bolje prebavljala, zboljšala se bo kmalu v vsem, da jo boš komaj poznal od poprejšnje. Vse to bo storila sol, če ni, kakor smo uže poprej rekli, nikakoršne bolezni v živini.

Sol si moremo v tacihi okoliščinah ravno tako misliti, kakor priprego. Eno samo preslabo živinče ti ne more voza čez klanec spraviti; če mu pa priprežeš še eno v pomoč, šlo bode. Ravno taka je s soljo, ki hodi prepiclemu ali preslabemu želodčnemu soku na pomoč — v priprego.

Krmska rastlina za suho peščeno zemljo.

Po mnogih krajih imajo prav revno, suho in peščeno zemljo. Na taki zemlji pridelujejo malo, zato redijo malo živine in dobivajo malo gnoja. Koder je pa malo gnoja, tam pa sploh ni misliti, da bi zboljšali kmetije. Ako hočemo tako slabo zemljo popraviti, moramo imeti več gnoja, oziroma živine; ako pa hočemo imeti več živine, moramo pridelovati več krme. Kako pa dobivati krme? Krmo dobivamo, ako sejemo take rastline, ki dajo tudi na slabi zemlji veliko dobre

